

ZALĀS VĀJŅAS VĒSTIS

Berģu Mūzikas un mākslas pamatskolas avīze Nr. 4

2012. gada decembrī sagatavoja 6. klases kolektīvs

Svētku koncerts

2012./2013.m.g. 1.semestra noslēgumā, 21.decembrī, skolēni saņēma liecības un noklausījās koncertu, kuru sniedza mūsu pašu mūzikas skolas audzēkņi.

Mūsu čaklākie skolēni, kuriem visaugstākie vērtējumi mācībās, saņēma diplomus.

Skolēnu līdzpārvalde bija sarūpējusi saldu piparkūku mājiņu skolotājiem kā pateicību par „ņemšanos ar skolēniem”.

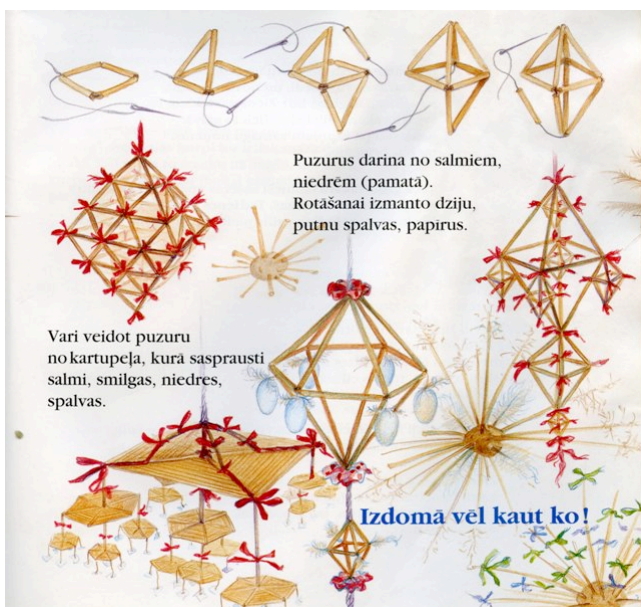
SENLATVIEŠU ZIEMASSVĒTKU TRADĪCIJAS

Svētki netiek svinēti bez gadsimtiem krātām tradīcijām. Ziemassvētkiem un ziemas saulgriežiem ir sakrātas dažādas tradīcijas. Par senlatviešu raksturīgākajām tradīcijām tiek uzskatītas: visu deviņu ēdienu ēšana, kas nodrošina pārtikušu nākamo gadu, iešana budēļos, ķekatās, bluķa vilkšana un dāvanu dāvināšana.

SENLATVIEŠU ZIEMASSVĒTKU MIELASTS

Kā zināms senlatviešiem ir svarīgi labi paēst. Ziemassvētkus senlatvieši svinēja trīs dienas – no 24. decembra līdz 26. decembrim. 24. decembra vakars bija ķūķa vakars, kad galdā goda vietā tika likta īpaša graudu biezputra, ko sauca par ķūķi. Graudu ēdieni simbolizēja dzīvības procesa nepārtrauktību. Ziemassvētki tika sagaidīti ar bagātīgi klātu galdu, uz kura netrūka ne ēdienu, ne dzērienu, tāpēc (bez obligātā ķūķa) uz tā bija arī zirņi, pupas, cūkas šņukurs, putrainu desas, vistas cepetis, šķovēti kāposti, sautēti kāļi, burkāni, krāsni cepti kartupeļi, pīrāgi un apaļie rauši, kas simbolizēja sauli. Tradicionālais Ziemassvētku dzēriens bija medalus, ko mūsdienās vairs nevar redzēt uz svētku galda. Dzēra arī pienu. Senlatviešiem uz galda obligāti atradās maize, sāls un uguns, kas solīja svētību nākamajam gadam. Galdu nedrīkstēja novākt visu Ziemassvētku nakti, lai nākamo gadu dzīvotu pārticībā.

Latgalē četras nedēļas pirms Ziemassvētkiem, kas sakrīt ar Adventes laiku, sāka ievērot gavēni, kura laikā uzturā nelietoja gaļu.

MĀJAS IZGREZNOŠANA

Ziemassvētkiem gatavojoties, tīrīja un uzkopa māju, to izgreznoja. Mājā ienesa eglīti, kurai bija īpaša nozīme. Vēsturiski tā nāk no senču dzīvības koka, ko ziemas saulgriežos ienesa namā. Izgreznošanai izmantoja egļu zarus, krāsainus diegus, salmus, smilgas, augļus, dārzeņus un kaltētus ziedus. Sevišķi populāra ir puzuru veidošana. Tie tika izgatavoti no salmu savērumiem, ko papildināja ar dažādiem citiem materiāliem, piemēram, krāsainām lupatiņām vai putnu spalvām. Dažreiz puzura vidū

tika iekārts kartupelis, kurā sadurti salmi. Šāds veidojums tika dēvēts par saulīti. Rotājumus visbiežāk darināja bērni, ieliekot tajos savu mīlestību un bērna sirdsskaidrību, tāpēc šādiem veidojumiem piemita īpaša enerģētika. Arī mūsdienās uzskata, ka tie lieliski attīra telpu no nevēlamām enerģijām.

BUDĒĻI, ŅEKĀTAS, ČIGĀNI

Ļaudis gatavoja maskas, kas parasti līdzinājās tiem gariem, kuriem gribēja pielabināties. Viena no pazīstamākām senlatviešu Ņekatnieku maskām bija lāča maska, jo cilvēki ticēja, ka lācis ar savu rūksanu aizbaida projām visus ļaunos garus. Lācim noteikti līdzī gāja tā dīdītājs, kas skandināja:

„Danco, lāci, danco, lāci,
Šaimniece, samaksās:
Šķiņķi, gaļas, klaipu maizes,
Trīs pūri naudas.”

Bez lāča populāras bija buka, nāves, dzērves, garās sievas un mazā vīriņa maskas. Masku gājiens devās cauri ciemiem no mājas uz māju, dziedot un dejojot. Katram gājienam bija savs vadonis. Tam vienmēr līdzī bija rīkste, ar ko nopērt māju ļaudis. Pēriens bija jāsaņem katram obligāti, lai nākamajā vasarā to

nenoeštu odi un dunduri. Budēļtēva rīkstei latvieši piedēvēja varenu dzīvības, veselības un auglības spēku. Budēļiem bija jāpaliek nepazītiem. Šim nolūkam centās izmainīt balsi, mutē liekot kādu priekšmetu un pat izgriežot liekos zobus no rāceņiem. Budēļus visur laipni sagaidīja, bagātīgi pacienāja un apdāvināja, jo tas solīja svētību tam namam un ģimenei, kurā budēļi cemojās. Kurš gan gribētu atteikties no svētības?

Jana Vainovska, 6. klases skolniece

ZIEMASSVĒTKI

Ir pienācis decembris. Drīz būs Ziemassvētki. Kā gan tos svinēt? Kā tos svinēja mūsu senči? Kā pie mums ienakusi eglīšu pušķošana? Kādas ir mūsdienu latviešu tradīcijas?

Ziemassvētki ir ikgadēji svētki, kuros tiek atzīmēti ziemas saulgrieži un Jēzus Kristus dzimšana. Tos svin no 24. līdz 26. decembrim (24. decembrī ir Ziemassvētku vakars, 25. decembrī - Pirmie Ziemassvētki, bet 26. decembrī - Otrie Ziemassvētki). Kristietībā pieņemts, ka 25. decembrī dzimis Jēzus Kristus, tomēr daļā pareizticīgo baznīcu šo datumu aprēķina pēc Jūlija kalendāra, tāpēc vairums pareizticīgo Ziemassvētkus svin janvāra sākumā.

Ziemassvētki latviešu tradīcijās. Kāda sena latviešu tradīcija saglabāties nosaukumā Bluķa vakars, kas atgādina par senu rituālu darbību - bluķa velšanu, atdarinot saules gaitu. Saulgriežu vakars dažos novados tiek saukts arī par kūķu vakaru, liecinot par senu rituālu svētku ēdienu izvēlē, kam bija jāveicina turība un labklājība. Vēl plašāk pazīstama Ziemassvētku tradīcija bija ķekatās iešana vai čigānos iešana. Ķekatnieki, dažādās maskās tērpušies, gāja no viena ciema uz otru, lai nestu tur svētību un aizdzītu prom dažādus ļaunos garus. Maskošānās idejas pamatā ir seni auglības riti. Parasti maskās mēģināja attēlot tos garus, kuriem gribēja pielabināties vai arī iespaidot. Viena no pazīstamākām senlatviešu ķekatnieku maskām bija lāča maska, jo lācis ar savu rūkšanu spējot aizbaidīt visus ļaunos garus.

Ziemassvētku egles pušķošanas paraža Livonijā bija pazīstama jau pirms 16. gadsimta. Informācija par tradicionālā "Ziemassvētku koka" rotāšanu Rīgā ir kopš 1476. gada. Koks tika pušķots, bet, ņemot vērā viduslaiku paražas, var secināt, ka pušķot to varēja vienīgi ar lentēm, kaltētiem ziediem, salmu pinuma lellēm un, iespējams, augļiem. Vēlāk šis "koks", kas varēja arī nebūt egle, bet gan tikai no koka nūjām veidota "instalācija", ar dziesmām un dejām tika iznests ārpus svinību nama, kuru tas bija greznojis visu Ziemassvētku laiku un tika sadedzināts turpat ap 6. janvāri.

Mūsdienu latviešu tradīcijas. Tradicionāli latviešu rotājumi Ziemassvētkos ir eglu zari un rotājumi, kas izgatavoti no putnu spalvām un olām, salmiem, smilgām, augļiem, dārzeniņiem un ogām. Tiek dāvinātas dāvanas, kuras parasti novieto zem eglītes. Lai saņemtu dāvanu, bieži vien tiek prasīts norunāt dzejoli vai nodziedāt dziesmu. Pieņemts, ka dāvanas nes Ziemassvētku vecītis. Bērnu svinības Ziemassvētku laikā bieži norit ar pārgērbšanos par meža zvēriem un rūķiem, kas ir seno tradīciju patapinājums.

Unda Rode, 8. klases skolniece

VAI PIRMĀ ZIEMASSVĒTKU EGLE IZGREZNOTA RĪGĀ?

Kad un kur pirmo reizi tika izgreznota pirmā Ziemassvētku egle, precīzi pateikt nevar. Mums tagad nav viegli iedomāties Ziemassvētkus bez izgreznotas eglītes. Bet vai tā ir bijis arī senos laikos?

Tiek uzskatīts, ka jau senatnē mūžzaļie koki bargās ziemās bieži tikuši nesti zemnieku mājās, lai atgādinātu par to, ka jau drīz atkal zaļos arī jaunā raža un dažādi pagānu rituāli notikuši, pulcējoties ap lieliem kokiem.

Ziemassvētku egļu tradīcija mūsdienu izpratnē ir samērā jauna. Ziemassvētku eglīšu uzstādīšanas un rotāšanas tradīcija tika aizsākta apmēram 15. gadsimtā Livonijā (pašreizējās Latvijas un Igaunijas teritorijā) un 16. gadsimtā Ziemeļvācijā. Saskaņā ar pirmajiem dokumentētajiem Ziemassvētku egļu izmantošanas gadījumiem Igaunijā, 1441., 1442. un 1514. gadā Melngalvju brālība savā brālības mājā Rēvelē (pašreizējā Tallina) uzcēla Ziemassvētku eglī, un pēdējā naktī pirms svinībām tā tika novietota Rātslaukumā.

Citi avoti vēsta, ka pirmā izgreznotā eglīte, kura pieminēta rakstos, ir egle **Rīgas Rātslaukumā 1510. gada Ziemassvētkos**. Egle bijusi rotāta ar papīra puķēm un pēc ceremonijas tika sadedzināta. Par pasākuma dalībniekiem zināms tikai tik daudz, ka tie bijuši vīri melnās cepurēs.

Tiek uzskatīts, ka jau senatnē mūžzaļie koki bargās ziemās bieži tikuši nesti zemnieku mājās, lai atgādinātu par to, ka jau drīz atkal zaļos jaunā raža, dažādi pagānu rituāli notikuši, pulcējoties ap lieliem kokiem.

Vai pirmā eglīte patiešām rotājusies Rīgā, ir grūti pateikt. Visticamāk tomēr tas gods pieder mūsu ziemeļu kaimiņiem igauņiem, bet droši ir zināms, ka mēs esam vieni no pirmajiem, kas rotājuši Ziemassvētku egles.

Aldis Brediks

VAI BŪS PASAULES GALS?

Katrs saka savu. Cits stāsta, ka pasaules gals būs, cits atkal to noliedz. Ir arī tādi, kuri par to ir pilnībā pārliecināti, ka pasaules gals būs, bet ir arī cilvēki, kas par to pat dzirdēt nevēlas, jo 100% pārliecināti, ka tie ir salti meli.

Tāpat katram sava versija, kā šis pasaules gals izpaudīsies. Stāsta, ka 21. decembrī izslēgsies elektrība uz 3 mēnešiem. Šoreiz atkal tiek apstrīdēts šis jautājums. Citi saka, ka elektrība izslēgsies uz 3 minūtēm, un citi saka, ka tikai uz 3 sekundēm.

Latvijas zinātnieki stāsta, ka pasaules gals būs, bet mazliet vēlāk. Astronomijas institūta pētnieks Ilgonis Vilks ir pārliecināts, ka pasaules gals ir neizbēgams un tas notiks ātrākais pēc kāda miljarda gadu.

Astronomijas institūta pētnieks Ilgonis Vilks teica, ka globālā bojāeja ir neizbēgams fakts. Par to liecina tas, ka Saule kļūst aizvien karstāka. Vilks ir pārliecināts, ka pasaules gals notiks kaut kad pēc viena vai trijiem miljardiem gadu. Tomēr konkrētu datumu viņš atturas prognozēt. Viens gan pavisam droši ir skaidrs - pastardiena nenotiks šī gada 21. decembrī.

Pastāv arī versija par Maiju kalendāru. Stāsta, ka senie maiji nepaspēja sarakstīt kalendāru tālāk par 2012. gada 21. decembri, bet tas nav iespējams, jo ražo kalendārus 2013. gadam. Mistika!

Krievijas iedzīvotājs atsakās maksāt naudas sodu apgalvojot, ka tam nav jēgas pasaules gala dēļ. Kemerovas apgabala Tjažinas ciemata iedzīvotājam ir jāmaksā 1000 rubļu (17 latu) naudassods par sīka satiksmes negadījuma izraisīšanu. Tomēr parādnieks tiesu izpildītājiem iesniedzis pašā sagatavotus pierādījumus uz desmit lappusēm, kuros ar aprēķiniem, grafikiem un zīmējumiem pamato, ka decembrī esot gaidāms pasaules gals, tāpēc sodu maksāt neesot vērts. "Parādnieks uzskata, ka, ja cilvēki kļūs labāki viens pret otru, atļaidīs parādus, tad pasaules gala nebūs," norādīja Tjažinas rajona tiesu izpildītāja Irina Felzingere.

Amerikāņi gatavojas pasaules galam. Šā gada nogalē beidzas Maiju kalendārs un pareģojums vēsta, ka 21. decembrī iestāšoties pasaules gals. Daudzi par to smiņņā, bet daudzi uztver gana nopietni, lai tam sāktu gatavoties jau laikus. Daudzi amerikāņi pasaules galu šā gada decembrī uztver nopietni un tam gatavojas. Piemēram, Dags Hufmans plāno apmesties pazemē.

Jana Vainovska, 6. klases skolniece

REIČELA AMERIKĀ

Vasarā es ar savu ģimeni izlēmu ceļot uz Ameriku, apciemot radniekus un darīt daudz ko citu pašu jautrībai.

Vienu no jautrākām lietām, ko kopā ar radiem un draugiem darījām, bija **Disneja pasaules apmeklēšana**. Tur mēs pavadījām septiņas dienas kopā ar Miki peli un daudziem citiem Disneja tēliem. Disneja pasaulē ne tikai iepazīnāties ar tēliem, bet skatījāties visādus uzvedumus un šovus, kā arī apmeklējām dažādas atrakcijas. Pašai tā bija pirmā reize Disneja pasaulē. Ļoti jauki pavadīju laiku.

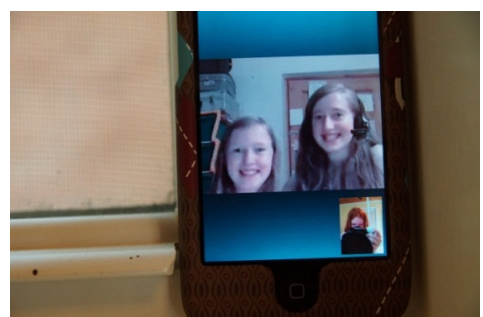
Tālāk braucām uz Misisipi štatu, bet pirms tam satikām vēl radus pie ezera, kur pavadījām veselu nedēļu. **Gājām peldēties** divreiz dienā pa divām, trīs stundām. Manam brālim ļoti patika, jo varēja no laipas izdarīt daudz triku.

Divas nedēļas dzīvojām pie draugiem, kuriem **mājdzīvnieki ir septiņas čūskas**. Maniem brāļiem tas ļoti patika, tomēr es vairījos no rāpuļiem.

Esmu ļoti pateicīga *draugiem.lv* un *skype*, jo bija iespēja **parunāt ar draugiem Latvijā**.

4. jūlijā, Amerikas neatkarības dienā, aizbraucām ar draugiem **uz beisbola spēli**. Pirmo reizi apmeklēju beisbola spēli, kas ļoti patika.

Kad aizbraucām uz Virginia štatu, kur dzīvo mana tēta radi, **svinējām manu dzimšanas dienu**.

Reičela Sinka, 6. klases skolniece

MARKUSS IESAKA SPORTOT

Sports ir cilvēka dzīves neatņemama sastāvdaļa. Sportojot attīstās un norūdās ķermenis. Fiziskās nodarbes palīdz atpūsties gan fiziski, gan garīgi.

Hokejs ir komandu sporta veids, kuru spēlē uz ledus. Tas ir ātrākais komandu sporta veids pasaulē — spēlētāji uz slidām ir spējīgi sasniegt ļoti lielus ātrumus, bet ripas lidojuma ātrums var pārsniegt pat 160 km/h. Saskaņā ar Starptautiskās hokeja federācijas reitingu, pašlaik spēcīgākās valstis šajā sporta veidā ir Kanāda, Zviedrija, Somija, Krievija un Čehija. Hokejs ir kļuvis īpaši populārs valstīs, kurās ir vēss klimats, lai gan mūsdienās tam nav īpaši lielas nozīmes, jo lielākoties tas tiek spēlēts slēgtās hallēs nevis laukumos zem klajas debess.

*Parasti es ar draugiem ziemā eju uz Juglas ezera spēlēt hokeju.
Pievienojies! Esi viens no mums!*

Regbija ir komandu sporta veids, kur ir daudz jādoma. Radies Anglijā, Regbijas pilsētā. Latvijā tiek spēlēts kopš 1960. gada. Latvijas spēlētāji ir spēlējuši gan PSRS izlasē, gan arī ārzemju klubos.

Spēles mērķis ir piezemēt ovālo bumbu aiz gala līnijas, nedrīkst dot piespēles uz priekšu, spēlē 15:15 spēlētājiem. Regbiju spēlē uz laukuma, kura izmēri ir

100mX70m. Spēle ilgs 2 puslaikus, katrs no kuriem ir 40 min garš. Katras komandas mērķis ir iegūt pēc iespējas vairāk punktu, kurus var gūt dažādā veidā. Izdarot piezemējumu (piespiežot bumbu pretinieku piezemējumu zonā) gūst 5 punktus, pēc piezemējuma tiek izpildīts realizācijas sitiens, kura sekmīgas izpildīšanas rezultātā tiek gūtu 2 punkti. Realizējot soda sitienu, tiek gūti 3 punkti tāpat kā dropsitiena gadījumā. Izsitot bumbu ārpus laukuma soda laikā, iegūst vairāk laukuma uzbrukumam.

Es pats arī nodarbojos ar šo sporta veidu. Par to vairāk varu pastāstīt starpbrīdī skolas 3. stāvā pie novusa galda.

Bokss ir sporta veids, kurā notiek divcīņa starp diviem bokseriem. Tā notiek speciālā ringā, rokās bokseriem ir speciāli cimdi, amatieriem papildus ir jānēsā aizsargķivere. Boksa cīņā notiek 12 raundi pa trijām minūtēm. Cīņā uzvar bokseris, kurš pretinieku ir savainojis līdz tādai stadijai, ka ievainotais vairs

nevar turpināt cīņu, ja pretinieks ir nokautēts un nespēj piecelties 10 sekunžu laikā vai arī ja pretinieks ir pārkāpis noteikumus.

Informācija apkopota no

<http://lv.wikipedia.org/wiki/Bokss>, <http://lv.wikipedia.org/wiki/Regbijs>, <http://lv.wikipedia.org/wiki/Hokejs> Attēli ņemti no google.lv

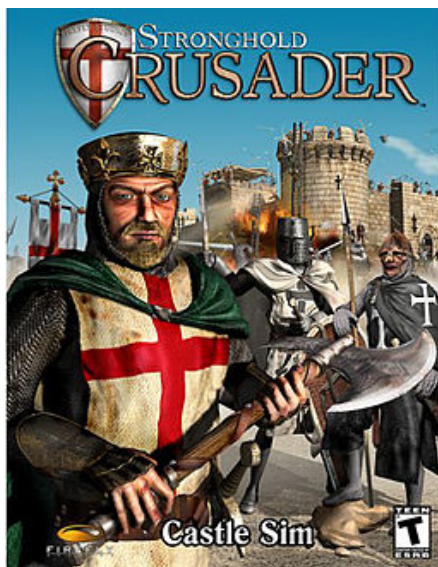
Markuss Krallišs, 8. klases skolēns

EVIJĀ iesaka SPĒLĒTIES

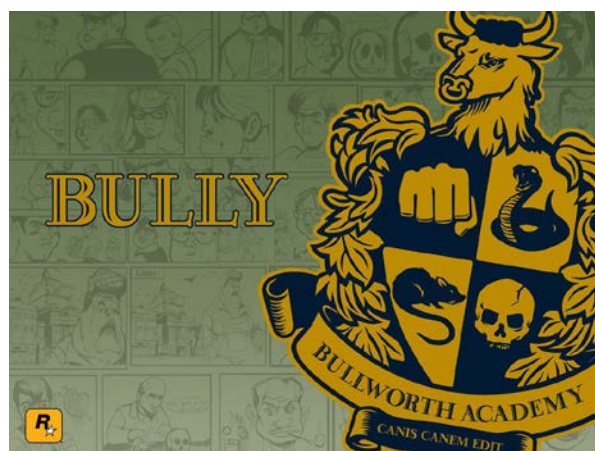
EVIJAS DATORSPĒĻU TOP 10

Datorspēles es spēlēju, lai izklaidētos, pavadītu laiku ar draugiem. Mani saista stratēģiju spēles, kas liek domāt un darboties ar galvu. Šajās spēlēs ir daudz un dažādu interesantu notikumu, misiju. Vairums šo spēļu ir online spēles.

1. Stronghold Crusader

2. Bully

3. Diabblo 3

4. Assassin's creed

5. Mu Online

6. World of Warcraft

7. Guild wars

8. Super Mario

9. NHL 09

10. Minecraft

Evija Kralliša, 8. klases skolniece

Apsveicam

Robertam Mūķam (1923.- 2006.) veltītā

Latvijas skolu jaunatnes jaunrades darbu konkursā

atzinības rakstu ieguvušos

Berģu Mūzikas un mākslas pamatskolas puīšus:

Oskaru Vīksnu (7.kl.)

Robertu Bajarunu (7.kl.)

Aleksei Krallišu (8.kl.)

Skolotāja – Ieva Križevica

Konkursā bija iesūtīti 250 darbi no dažādām Latvijas skolām.

Apbalvošanas pasākums 16. janvārī plkst.13.00 Galēnu pamatskolā

Kad kļūdas labotas tiek...

*K*ad kļūdas labotas tiek, viss ļaunais aizmirsts tiek un labs tā vietā tiek. Darbā es rakstu un prātoju. Bet ja ne? Ja slikto nenovērš, kas sirdi moka un plēš, ja slikts darbs vai kļūda tev seko visu mūžu.

Čik tas krīt,
Čik tas krīt,
Čik tas čiekurs
Visur krīt.
Apnīk tam
Krist un krist
Nosēstas un aizveļas.

Un tā tas notiek, ja nemainām taku, pa kuru ejam. Ja nenogriežamies un turpinām iet pa šo taku, mēs to vēlāk nožēlosim. Nožēlosim, ka negājām pa otru taku, ka neizmantojām dotās iespējas. Tāpēc izmantojiet visu, ko jums dod. Pateicīgi jūs vēlāk būsit, ja nogriezīsities un redzēsiet, ka var būt labāk.

Atceries, lai cik vecs būtu...

*...Tu nekad neesi par vecu, lai
labotu kļūdas!!!*

Aleksis Krallišs

AR PĀRĒJIEM DARBIEM VARAT IEPAZĪTIES SKOLAS MĀJAS LAPĀ

BERĢU MŪZIKAS UN MĀKSLAS PAMATSKOLAS

2012. GADA NOTIKUMS

1. Miķeļdienas gadatirgus

2. NORDPLUS projekts

3.

- Skolas muzikālais uzvedums „Ziemassvētku pasaka”
- Zīlīte, kas ielidoja 2. klases telpā
- 4. klases brauciens uz Rāmkalniem
- Direktora atgriešanās

4.

- Ekoskolas projekts. Pasākums „Eko pēda”
- Akcija „Sasildīsim sirdis”
- Tautas bumbas sacensības
- Sporta pasākums „Vesels miesā, vesels garā!”

5.

- Skolēnu līdzpārvaldes komandas spēle peintbola laukumā
- Skolas avīzes „Zaļās Vārnas Vēstis” iznākšana
- Brīvlaiks
- Vecāku balle
- Daiļrunāšanas konkurss „Zvirbulis”
- 4.klases pēcpusdiena
- Brīvdabas muzeja apmeklējums
- Adventa gaismā
- Zinību diena
- Valsts dzimšanas dienas koncerts
- Baltu dienas
- Brauciens uz Siguldu

Citi, manuprāt, interesanti iesūtīti notikumi (pa 1 balsij)

- ❖ *Aizsalušas durvis mākslas skolā*
- ❖ *Kādu bērnu daži skolnieki neatbalsta*

2012. gada 25. decembrī aptaujas rezultātus apkopoja

skolēnu līdzpārvaldes viceprezidents Aleksis Krallišs